

Tips til et flot staudebed

Juhuuu - det er staudetid... Efter et meget langt tilløb er det endelig blevet forår med lunt og godt vejr. Det synes stauderne også om

TEKST OG FOTO: LAILA SØLAGER, HAVEARKITEKT
udeoginde@mja.dk

Når varmen begynder at bide sig fast i luft og i jord, går stauderne for alvor i gang med at udvikle sig. Stauderne er havens farverige blomsterunivers med alt fra pæoner over løvefod til purpursolhatte og storkenæb.

Efter en total nedvisning i efteråret er stauderne nu vågnet op og har skudt nye blade og er måske allerede i gang med at sætte blomster og knopper. Derfor er det nu, at man kan begynde at »rode« med stauderne. Både dem i staudebedet, i afskæringshaven og de stauder, der bliver brugt som bunddække under træer og buske.

Nu kan der plantes et helt nyt staudebed med alle ønskeplanterne, hvis de bare afpasses efter de givne forhold i haven med hensyn til jord, sol-skygge og deres konkurrence fra forslugne hække, træer og buske. Find stauderne på planteskolen, på plantemarkeder eller i mosters have, hvor der måske er gode stauder måske endda med en familiehistorie hæftet på sig.

Del stauder når de ikke er i blomst

I sidstnævnte tilfælde kan stauderne graves op og deles til flere.

En regel er, at stauder bedst lykkes med deling på det tidspunkt, hvor de ikke er i blomst. Altså skal stauder, der blomstrer om foråret deles om efteråret, mens sensommerblomstrende stauder har deres bedste delings-tidspunkt nu.

Det skyldes at stauder, der er i knop eller i blomst har fokus på blomstre og ikke på at sætte nye rødder og udvikle sig under

jorden – en forudsætning for at blive til en flot plante.

Forny det gamle bed

Du kan også reparere på et gammel og måske lidt rodet staudebed ved at grave nogle af de stauder væk, som har bredt sig for meget, selvsået sig eller som du bare er blevet træt af. I hullerne plantes de nye stauder, du har valgt. Helst flere af samme slags i grupper, der gentages flere gange ned gennem bedet. Så bliver der en vis sammenhæng i oplevelsen.

Det er ikke så nemt at få et staudebed til at se fantastisk ud, hvis der kun står én af hver staude. Godt nok får man mange forskellige stauder og blomsteroplevelser, men det kommer ofte til at virke rodet og usammenhængende.

Et vellykket staudebed

Nogle af de tomme huller i staudebedet kan også bruges til stedsegrønne. Planter du småbladet buksbom, der er stedsegrøn og kan holdes klippet i en eller anden fast form, får du et staudebed, der også er værd at kigge på om vinteren. Desuden bliver en lidt kaotisk staudesammensætning langt mere rolig at se på, når de grønne former laver en sanse-pause i staudernes farverflor.

Det er ofte en god ide at blande stauderne med andre plantetyper. Udover de klippede buksbom er ensartede prydragræsser også altid en vinder i det gode staudebed. Græsser er ikke grønne hele året, men deres blomsteraks giver staudebedet en solid ansigtsløftning i vintertiden, hvor alt ellers er visnet ned.

I sensommeren blomstrer mange græs-

Gentag den samme farve og staudeart flere gange ned gennem staudebedet. Det giver en flot sammenhæng. Om en måned er de blå iris færdige med at blomstre og så er det en anden staudeart, der bliver i øjnefaldende.

Undgå kaos i dit staudebed ved at plante faste former af for eksempel småbladet buksbom ind i bedet.

ser og da bliver de vajende blomsteraks en ledetråd for øjet. Græssernes grønne farve og markante former er med til at styre øjet, når det går på tur henover et blomsterrigt bed. Da bliver oplevelsen ikke for kaotisk med de mange forskellige farver og med forskelligt løv af store blade, små blade, grågrønne blade, takkede blade osv.

Selvom man elsker blomster og har lyst til at have det hele i haven, lader det sig næppe gøre at få det til at se hamme godt ud. Man må vælge og danne sig et tema ud fra en årstid, hvor bedet skal peake eller en farveskala, der skal give en særlig oplevelse hen over hele året. Her, som i så mange andre forhold, er det begrænsningens kunst, der er udfordringen, men som også giver succes.

Tuer af prydragræs og formklippede buksbom kan lige være det, der skal til, for at give en grøn sammenhæng mellem blomsterfarverne. De gentages ned gennem bedet, så der ikke er blomster i alt, hvad staudebedet rummer.

Tre eksperter giver inspiration til løsninger i hjemmet og i haven og besvarer også spørgsmål fra læserne. Har du et spørgsmål til panelet, så send det til ude@inde@mja.dk.

Havearkitekt
Laila Sølager
have-ideer.dk

Indretningsarkitekt
Lotte Stærmosé
updesign.dk

Arkitekt MAA
Yuval Amit
frameworks.nu

UDE & INDE

